

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI VEZİRKÖPRÜ İLÇE RAPORU

**Raporu Hazırlayan: Emre ARSLANBAY
MART 2018**

İÇİNDEKİLER

1. İLÇE KÜNYESİ.....	3
2. GİRİŞ	3
3. SOSYAL YAPI.....	3
4. İKTİSADİ YAPI	4
5. ALT YAPI	4
6. OKA FAALİYETLERİNDE İLÇENİN YERİ.....	5
7. TR83 BÖLGE PLANINDA İLÇENİN YERİ.....	5
8. İHTİYAÇLAR	5
9. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME.....	6
10. KAYNAKLAR	6

1. İLÇE KÜNYESİ

İLÇE	VEZİRKÖPRÜ
BAĞLI OLDUĞU İL	SAMSUN
NÜFUS (2017)	95.608
YÜZÖLÇÜMÜ ¹	1.674 km ²
İL MERKEZİNE UZAKLIK	110 km
BELEDİYE SAYISI	1
MAHALLE SAYISI	159

2. GİRİŞ

Vezirköprü, denizden 375 metre yükseklikte engebeli bir arazi üzerine kurulmuştur. İlçenin 15 km. kuzeyinden geçen Kızılırmak; Saraydüzü, Durağan, Alaçam ve Bafra ilçeleri ile Vezirköprü'nün tabii sınırını tayin etmektedir.

İlçe iklim koşulları bakımından kıyı kuşağının nemli ılıman iklim tipi ile iç kesimlerin karasal iklim tipi arasında, geçiş kuşağının kendine özgü termik ve nemlilik özellikleriyle ayrılmakta; kışları kıyıya göre daha soğuk, yazlar ise daha sıcak geçmektedir.

Vezirköprü M.Ö. 1850'li yıllarda Hititler tarafından bir yerleşim yeri olarak kullanılmıştır. Tarihsel süreçte birçok medeniyete ev sahipliği yapan ilçe, Osmanlı İmparatorluğu döneminde Köprü köyü olarak anılmıştır. Amasya'da bulunan Osmanlı Şehzadelerinin yaz aylarında gelip dinlendikleri köy, Köprü kasabası olarak anılmaya başlanmış ve bölgenin merkezi olmuştur. Köprülü Mehmet Paşa'nın sadrazamlığa getirilmesiyle (1656) kasaba Vezirköprüsü olarak anılmaya başlanmıştır. Vezirköprüsü 1925 yılına kadar Amasya iline bağlı kalmış, bu tarihte Samsun'a bağlanarak Vezirköprü adını almıştır.

İlçe, 2004 yılında DPT tarafından Türkiye genelinde yapılan İlçe SEGE çalışmasında 710. sırada yer almaktadır. Gelişmişlik kademelendirilmesine göre 6 derece arasında 5.

derecede gelişmiş ilçeler arasındadır. 2014 yılında OKA tarafından TR83 Bölgesindeki 50 ilçe için yapılan SEGE çalışmasına göre ise 28. sırada ve 4. derecede gelişmiş ilçeler arasındadır.

3. SOSYAL YAPI

İlçenin nüfusu 2007 yılından bu yana azalma göstermektedir. Azalma oranı %11.36 olarak gerçekleşmiştir. Nüfusun %42.94'ü 15-44 yaş aralığındadır.

İlçede, diğer il ve ilçelerde mevsimlik olarak çalışan işçi sayısı oldukça fazladır.

Vezirköprü Merkezinde 5, kırsalda 1 olmak üzere toplam 6 Aile Sağlığı Merkezi mevcuttur. 29 Aile Hekimliği bölgesinde 28 Aile Hekimi görev yapmaktadır. İlçede ayrıca Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi yer almaktadır.

İlçede Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde 5 adet özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi bulunmakta olup toplam 914 adet engelli bireye eğitim verilmektedir.

İlçede halk eğitim merkezinde 7.605 kursiyere yönelik 464 kurs düzenlenmiştir. İlçede halk kütüphanesi yer almaktadır.

İlçede 144 ilköğretim ve 13 lise düzeyinde olmak üzere toplam 157 eğitim kurumu yer almaktadır. Toplam 1.035 derslik bulunmakta olup derslik başına öğrenci ortalaması 21 olarak gerçekleşmiştir.

OMÜ'ye bağlı olarak faaliyet gösteren Vezirköprü Meslek Yüksekokulunda; Bilgisayar Teknolojileri Bölümü, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, Malzeme ve Malzeme İşleme Teknolojileri Bölümü, Muhasebe ve Vergi Bölümü ve Ormancılık Bölümleri bulunmaktadır. 2017-

¹ https://www.hgk.msb.gov.tr/images/urun/il_ilce_alanlari.pdf

2018 eğitim öğretim döneminde, toplam 1.373 öğrenci öğrenim görmektedir.

İlçede Kredi Yurtlar Kurumuna bağlı 401 öğrenci kapasiteli yurt bulunmaktadır.

İlçede 750 kişilik kapalı spor salonu, sentetik çim futbol sahası, antrenman salonu, gençlik merkezi, tenis kortu, çok amaçlı spor sahası, çocuklar için oyun parkı, özel şahıslara ait 3 adet halı saha ve ilçe belediyesine ait yarı olimpik yüzme havuzu faaliyet göstermektedir. İlçede 3 spor kulübü bulunmaktadır. Kulüplerde; futbol, güreş, voleybol, basketbol, kort tenisi, yüzme, badminton, atletizm, taekwondo, masa tenisi dallarında yıl boyu faaliyetler devam etmektedir.

Kunduz Kamp Eğitim Merkezi 2016 yılında 214.799 metrekairelik bir alana yer teslimi yapılarak 2016 yılında 25.914.000 TL bedel ile ihale edilmiştir.

4. İKTİSADİ YAPI

İlçede 500 işçinin çalıştığı Kereste Fabrikası (Vezir Ağaç A.Ş.) faaliyet göstermekte olup kontrplak, kereste, sunta, suntalam, ahşap kiriş, kontratabla, kapı sereni, kapı pervazı, post, kraft emprenye, tutkal, filtre kâğıt, fırınlanmış kereste üretimi yapılmakta ve ilçe ekonomisine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır.

İlçede faaliyet gösteren 8 adet un fabrikasında 88 kişi istihdam edilmektedir. İlçede 8 adet Banka Şubesi mevcuttur.

İlçede Ticaret Sanayi Odası yer almaktadır.

İlçede en çok yetiştirilen ürünler, arpa, buğday, ayçiçeği ve çavdardır. Ayrıca sarımsak, karabuğday, kekik, çörek otu, çemen ve aspir gibi aromatik bitkiler de yetiştirilmektedir.

Veziroköprü'de daha ziyade besi sığırcılığı yapılmaktadır. İlçe, büyükbaş hayvan sayısı bakımından Samsun ilçeleri arasında Bafra'nın

ardından ikinci sırada gelmektedir. Sahip olduğu yerli sığır sayısı bakımından ise ilk sıradadır.

İlçede hayvancılığın ve buna bağlı süt üretiminin artırılması için Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından başlatılan çalışmalar sürdürülmekte olup çalışmaların olumlu sonuçları izlenmektedir.

İlçe sınırları içerisinde Kızılırmak üzerine kurulu olan Altinkaya Baraj Göleti üzerinde bulunan ve İlçeye 13 Km uzaklıkta olan Şahinkaya Kanyonu, Altinkaya Barajının en derin yeri olma özelliği ile dikkat çekmekte olup bir turizm cazibe merkezidir. Şahinkaya Kanyonu ve bulunduğu çevre 2012 Yılında ulusal turizm bölgesi ilan edilmiştir. Kanyonunda hali hazırda günü birlik geziler düzenlenmektedir.

5. ALT YAPI

Coğrafi yapısı itibariyle çevresi yüksek dağ ve tepelerle çevrili çanak şeklinde bir ova içerisinde yer alan ilçe, sulama göletleri, uluçay ve istavroz derelerinin sulama imkanı ile verimli üretim imkanlarına sahiptir. Sulama amaçlı olarak yapımı tamamlanmış ve hizmete sunulan 8 adet gölet ve 2 adet sulama barajı bulunmaktadır.

İlçenin batısındaki ormanlarda gürgen, kayın, meşe ve çam ormanlarından oluşan zengin orman örtüsü bulunmaktadır. Kunduz Ormanlarında Milli Parklar Genel Müdürlüğüne ait Geyik Üretme Çiftliği vardır.

Altinkaya Barajı kıyı şeridi ve Şahinkaya Kanyonu 2010 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından turizm bölgesi olarak ilan edilmiştir.

Çeltek Köyüne 15-20 km mesafedeki Şahinkaya kanyonu feribotla gezilebilmektedir.

Kanyon boyunca devam eden dik kayalıklar dağ turizmine elverişlidir.

İlçe merkezinde doğalgaz kullanımı mevcuttur.

6. OKA FAALİYETLERİNDE İLÇENİN YERİ

Ajansımız mali destek programları kapsamında desteklenen 7 adet proje, Vezirköprü İlçesinde uygulanmıştır. Proje yararlanıcılarından biri KOBİ, diğerleri ise kamu kurumlarıdır. İkiisi devam etmekte olan toplam 3 adet altyapı projesi ile İlçenin turizm potansiyelinin değerlendirilmesine ve geliştirilmesine yönelik önemli katkılar sunulmaktadır. Projelerin tamamlanmasıyla birlikte İlçeye toplamda 2.32 Milyon TL hibeye karşılık, 4.13 Milyon TL'lik yatırım kazandırılmış olacaktır.

2013 yılı doğrudan faaliyet desteği programı kapsamında, “Entegre Katı Atık Yönetim Projesi (EKAY)” Vezirköprü belediyesi tarafından uygulanmıştır.

2014 yılı teknik destek programı kapsamında, Havza - Muzaffer Tahmaz Rehberlik ve Araştırma Merkezi tarafından uygulanan “Kısa Süreli Çözüm Odaklı Terapi İlke ve Teknikleri” eğitiminden Vezirköprü İlçesinde görevli milli eğitim personeli de dahil edilmiştir.

7. TR83 BÖLGE PLANINDA İLÇENİN YERİ

Yeşilirmak Havzası Bölgesel Gelişme Ana Planı'nda Bafra ilçesi ile ilgili yer alan projelerden bazıları şunlardır:

- Vezirköprü risk yönetimi ve sakinim planı hazırlanması
- Suni tohumlamanın yaygınlaştırılması, hayvan hareketleri ve hastalıklarının kontrol edilmesi

- Vezirköprü doğalgaz iletim altyapısının projelendirilmesi ve inşa edilmesi
- Vezirköprü kentsel tarihi dokuların, koruma kullanma dengesinin gözetilerek yaşatılmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesi
- Vezirköprü KSS' de üretimi ve çevreyi olumsuz etkileyen altyapı eksikliklerinin tamamlanması
- İnşaat halinde olan Vezirköprü OSB'nin tamamlanması ve işletmeye açılması
- Vezirköprü ovası sulama projesi inşaatının tamamlanması
- Vezirköprü Orman İşletme Müdürlüğü stratejik planının yapılması
- Vezirköprü OİM Akçay OİŞ çayır ve mera ıslahı ve dönüşümlü otlatma çalışması
- Vezirköprü OİM'de çıralı çam ve kök odunu geliştirilmesi
- Samsun – Vezirköprü, Kunduz Geyik Üretim İstasyonunun Geliştirilmesi
- Vezirköprü'nün Tarihi Kentler Birliği'ne üye olması hazırlıklarını tamamlanması (İlçe TKB'ne üye olmuştur.)

8. İHTİYAÇLAR

İlçe, konaklama tesislerinin yetersizliği nedeniyle turizmden yeteri kadar pay alamamaktadır. Özellikle, turizm bölgesi ilan edilen Şahinkaya kanyonu çevresinde konaklama ve diğer tesislerin yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

İlçede özellikle sanayi altyapısı konusunda eksikler bulunduğu dile getirilmektedir. Teşvik mekanizmasının yetersizliği nedeniyle özel sektör yatırımlarının yapılmadığı ve Organize Sanayi Bölgesine ihtiyaç olduğu düşüncesi hakimdir.

9. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Vezirköprü çok önemli doğal güzelliklere ve tarihi değerlere ev sahipliği yapan Samsun'un en önemli ilçelerinden biridir. İlçenin turistik altyapısının geliştirilmesi ve tanıtımına yönelik kamu kurumlarının çalışmaları sürmektedir. Büyükşehir Belediyesi'nin bu alanda birçok çalışması bulunmaktadır. Bölgedeki turizm altyapısı Ajansımız mali destek programları ile desteklenmiş ve desteklenmeye devam edilmektedir.

İlçenin turizmden alacağı payın artırılması için konaklama ve hizmet anlamında kaliteli hizmet sunan özel yatırımların da devreye girmesi gerekmektedir. Öne çıkan turistik öğelerin tanıtımı ve tur programlarına alınmalarının

sağlanması turistik hareketliliği artıracaktır. Bununla birlikte söz konusu alanların korunmasına yönelik olarak yerel bilincin geliştirilmesine yönelik çalışmalar da yürütülmelidir.

İlçe, iklimi ve bitki örtüsü, coğrafi konumu ve sahip olduğu doğal ve tarihi değerler bakımından bir sanayi kenti olmaktan çok tarım, hayvancılık ve turizm kenti profiline sahiptir. Bu anlamda turizm altyapısına yönelik çalışmalar önem arz etmektedir. İlçede tarım ve hayvancılıkla ilgili olarak ülkemizde mevcut olan benzer sorunlar görülmektedir.

10.KAYNAKLAR

Vezirköprü İlçe Brifingi

TÜİK verileri

Güncel ilçe haberleri

OKA Proje Veritabanı

OKA Vezirköprü İlçe Raporu 2013